

Birgitta Arnesdotter på Skåningsmåla Mohair med en av sina skönheter.

Sultanens fibrer blir sköna strumpor

VI SITTER I GRÄSET med den småländska stenrika grönskan omkring oss. Fåren och angoragetterna betar lugnt i värmen. Vallhundarna ligger och vilar. Hit flyttade Birgitta Arnesdotter och hennes man för 15 år sedan. Då hade de bestämt sig för att satsa på ett liv på landet och en angoragetfarm.

– Jag har alltid velat bo på landet och jag tycker om djur. Och så tycker jag om fina material.

Som ung hade jag en kashmirtröja och hade en längtan att få ha getter med den fibern men det fungerar liksom inte här, säger hon på sin sjungande kalmardialekt.

Det blev istället angoragetter och det är verkligen inte fy skam det.

– I det forna Turkiet var det sultanen som bar kläder av mohair och det är ur det namnet kommer – angora från huvudstaden Ankara och mohair som står för att välja/val vilket kan tolkas som att man valde ”det bästa håret”.

TILLSAMMANS MED VIKA MOHAIR OCH ÅLANDS MOHAIR driver hon Nordmohair AB. De samlar ihop sin mohair och skickar till ett spinneri i England, ca 500 kilo per gång, vilket tar ett par år.

Där spinnas en- och tvåtrådigt garn som blir strumpor och sockor i ett stickeri i södra Sverige.

Försäljningen sker på marknader, i den lilla gårdsbutiken, som har öppet när de är hemma, och på hemsidan. Hon önskar att fler ska satsa på att köpa närproducerat och kvalitet.

– Köper vi billiga textilier så är det alltid någon annan som får betala, antingen med låga löner eller med dålig miljö, eller både och. Här vet man vad man får och hur djuren har det.

TILL HJELHOLDTS PÅ FYN I DANMARK skickar hon sin eget kidmohair och spinner det till en- och tvåtrådigt stick- och vävgarn.

Hon har just inlett ett samarbete med formgivaren och stickaren Karin Öberg som blandar det med sina lingärner.

SKÅNINGSMÅLA MOHAIR

Skåningsmåla Mohair har 30 getter och lika många får.

De säljer garn, sockor, strumpor, skinn, plädar och beskrivningar till stickning och vävning.

Birgitta Arnesdotter och Mats Landström har drivit gården sedan 1996.

De samarbetar med Vika Mohair utanför Falun i Dalarna och Ålands Mohair utanför Härnösand i Ångermanland i det gemensamma Nordmohair AB.

På gården finns en gårdsbutik och man tar emot studiebesök.

Se mer på: www.skaningsmala.se

ANGORAGETEN

Härstammar från Centralasien, Kina, Afganistan och Iran.

Under många år hölls getterna inom Turkiets gränser, endast garner och färdiga produkter exporterades.

1839 kom spinnningen av råmohair igång i England och råvaruexporten från Turkiet växte.

Till Sverige tog Jonas Alströmer med sig ”kamelhårsgetter” 1742. De dog snabbt ut och det skulle dröja till 1986 innan angorageten kom till Sverige igen.

Idag är de världsledande producenterna Sydafrika, USA, Australien och Nya Zeeland.

Våra fibrer – Mohair

” Köper vi billiga textilier är det alltid någon annan som får betala.

Birgitta Arnesdotter, mohairproducent

– Mohair har en fantastisk slitstyrka, det är lätt att färga och kan spinnas till tunna starka garner.

I garnet blandas 25 procent merinoull.

– I våra garner har vi noga kontroll att det inte förekommer mulsing bland de fåren (Mulesing är bruket att klippa bort hud kring analöppningen på får, för att förebygga angrepp från blåflugor).

SKÅNINGSMÅLA MOHAIR är även återförsäljare av mohairbouclé-garner från företaget Canard. I de garnerna är det mohair främst från Sydafrika. De är infärgade i både en färg och multicolorerade, och är ett bra komplement till Skåningsmålas egen mohair.

BIRGITTA VÄXLAR ARBETET på gården med deltid på länsstyrelsen i Kalmar. Det blir en del pendlande, men valet är självklart.

– Jag vill ha det här varje dag, hon gör en vid rörelse över ägora med armen. När jag kommer hem finns allt här och de dagar jag är hemma är jag nära till naturen. Det är livskvalitet.

TIGER, DEN ÄLDSTA VALLHUNDEN får nu kommando att hämta getterna. Och det går fort. Målmedvetet för han skocken mot sin ägare och vi får titta närmare på några djur. Birgitta visar hur fibern växer.

– En angoraget har hår nästan överallt och allt är bottenull. Benen och mage är ulliga till skillnad från fåren och en fin get har massor med lockar som faller ner över ögonen. Det kan se lite tokigt men det är så det ska vara.

Hon håller en av de finaste getterna i honen, för undan den lockiga luggen och klappar honom ömsint om magen.

– Snyggare än så här blir det inte. ■

TEXT TINA IGNELL FOTO BENGT ARNE IGNELL

MOHAIRFIBERN

Varje angoraget klippas två gånger per år. En killing ger vid första klippningen 0,7 - 2 kg. = kidmohair.

En vuxen get kan ge upp till 4 kg.

Mohair delas in i 7 grupper efter fibergrovlek, från den finaste kidmohair till den vuxna getens hår.

Mohair är slitstarkt, glansigt, finfibrigt och har en jämn fiberlängd. Jämfört med ull är den inte fet, den filter sig inte och den tar åt sig färg vid färgning mycket lätt.

Det är viktigt att mohairen innehåller så lite kemp som möjligt. Kemp är sträva och hårda och tar inte åt sig färg.

T h: Strumpor, sockor och garn från Skåningsmåla Mohair.

9. Mohairsjal i droppdräll

FORMGIVNING/VÄVNING: ANN.SOFIE ÅSBERG

TEKNIK

Droppdräll, 4 skaft och 4 trampor

VARP 2trådigt Skåningsmåla Mohair
75% mohair, 25% merinoull
3500 m/kg

INSLAG som ovan

SKED 40/10, 1 tr i solv och 1 tr rör = 4 tr/cm

STAD 2 tr i solv och rör 2 ggr i varje sida

SKEDBREDD ca 52,8 cm

FÄRDIG BREDD ca 50 cm

INSLAGSTÄTHET 4 inslag/cm

TRÅDANTAL 215 tr

GARNÅTGÅNG per meter varp: ca 65 g

GARNÅTGÅNG per m inslag: ca 65 g

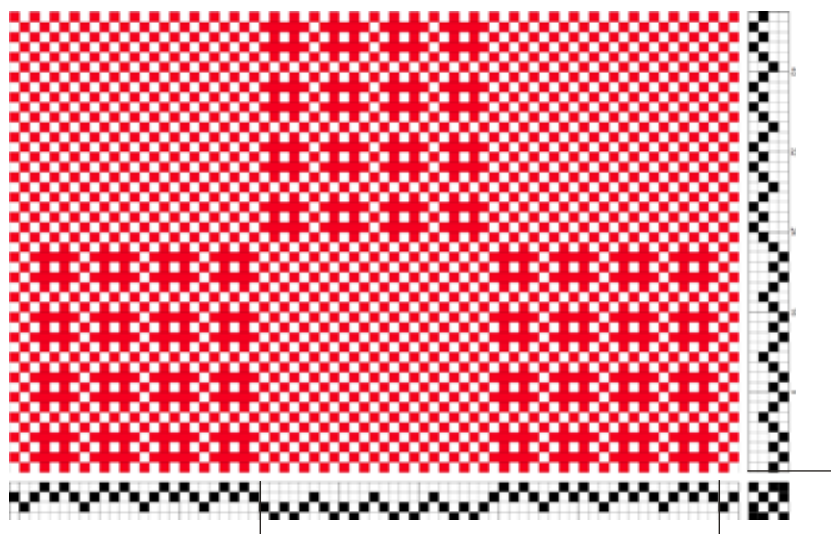
VÄVNING, MONTERING OCH EFTERBEHANDLING

Väv enligt trampordningen till önskad längd.

Knyt 4 trådar tillsammans med en pärlknut till frans.

Mönstret framträder när sjalen är tvättad.

Handtvätta i 30-40 grader med hårshampo.

Obs 2 TR I SOLV 2 GGR I VAR SIDA

46 x 4 = 184 TR

10. Sjal med lövmönster

TRADITIONELLT SPETSMÖNSTER I KIDMOHAIR

Material: 1-trådig kidmohair från Skåningsmåla
100 -200 gram Skåningsmåla 1 trådig kidmohair
(75 % småländsk kidmohair, 25 % merinoull)
Rundstickor 4 eller 5

Garnåtgången är beroende av sticktjocklek, sjalens storlek och hur hårt Du håller. Sjalen blir ca 80 cm från snibb till kant på stickor 4 efter press.

Förkortningar: rm= rät maska am= avig maska omsl= omslag öhpt= överdragshoptagning = (lyft 1 m, sticka 1 m, dra den lyfta maskan över) dubbel öhpt = (lyft 1 m, sticka 2 m tills, dra den lyfta m över.)

Lägg upp 5 m.

Varv 1: 2 rm, omsl, 1 rm, omsl, 2 rm.

Varv 2 samt alla jämna varv: stickas med aviga maskor för en slät sjal eller räta maskor för mer struktur.

Varv 3: 3 rm, omsl, 1 rm, omsl, 3 rm.

Varv 5: 4 rm, omsl, 1 rm, omsl, 4 rm.

Varv 7: 5 rm, omsl, 1 rm, omsl, 5 rm.

Varv 9: 1 rm, *omsl, 1 rm, omsl, öhpt, 5 rm, 2 rm tills*.

Upprepa *-* varvet ut.

Avsluta med: omsl, 1 rm, omsl, 1 rm.

V 11: 2 rm *omsl, 1 rm, omsl, 1 rm, öhpt, 3 rm, 2 rm tills, 1 rm*. Upprepa *-* varvet ut. Avsluta med: omsl, 1 rm, omsl, 2 rm.

V 13: 3 rm, *omsl, 1 rm, omsl, 2 rm, öhpt, 1 rm, 2 rm tills, 2 rm*. Upprepa *-* varvet ut. Avsluta med: omsl, 1 rm, omsl, 3 rm.

V 15: 4 rm, *omsl, 1 rm, omsl, 3 rm, dubbel öhpt, 3 rm*. Upprepa *-* varvet ut. Avsluta med omsl, 1 rm, omsl, 4 rm.

V 17: 1 rm, öka 1 m, rm hela v tills 1 m återstår. Avsluta: öka 1 m, 1 rm.

Upprepa varv 9–17 tills sjalen nått önskad storlek. Maskav.

Kanta eventuellt genom att virka ett varv fasta maskor runt sjalen. Duscha sjalen lätt och spänn upp jämt med nålar.

